

Minister
Spraw Zagranicznych

SM 2114/23/12/184628

Warszawa, dnia 31 grudnia 2012 r.

Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

S E N A T
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 4. 01. 13.
nr 11 podpis. [signature]

Kancelaria Prezesa Marszałka

W odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Jarosława Obremskiego (pismo nr BPS/043-22-874-MSZ/12 z dnia 4 grudnia br.) złożone podczas 22. posiedzenia Senatu RP, uprzejmie informuję:

W dniu 30 października br. Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej Trybunałem) wydał wyrok w sprawie *P. i S. p. Polsce*, nr skargi 57375, w którym stwierdził naruszenie przez Rzeczpospolitą Polską Artykułu 8 *Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności* (zwanej dalej *Konwencją*), w stosunku do obu skarżących, w zakresie określenia dostępu do aborcji przewidzianej prawem oraz ujawnienia ich danych osobowych. Ponadto, w stosunku do pierwszej skarżącej, Trybunał uznał, że umieszczenie jej w schronisku dla nieletnich na podstawie orzeczenia sądu rodzinnego w okresie od 4 do 14 czerwca 2008 r. naruszyło Artykuł 5 § 1 *Konwencji*, a całokształt okoliczności towarzyszących staraniom o przeprowadzenie przewidzianego prawem zabiegu aborcji miał charakter poniżającego i niehumanitarnego traktowania, niezgodnego ze standardem Artykułu 3 *Konwencji*.

Zgodnie z Artykułem 43 ust. 1 *Konwencji*, powołany wyrok nie jest prawomocny i w terminie trzech miesięcy od daty jego wydania strony postępowania mogą złożyć wniosek o przekazanie sprawy do rozpoznania przez Wielką Izbę Trybunału. Należy zauważyć, że ustalenia faktyczne w sprawie i rozbieżności co do ich oceny, nie mogą stanowić jego podstawy. Zgodnie z Artykułem 43 ust. 2 *Konwencji*, może być on oparty wyłącznie na przesłance poważnego zagadnienia dotyczącego interpretacji, bądź stosowania *Konwencji* i jej *Protokołów* lub istotnej kwestii o znaczeniu ogólnym.

Uprzejmie wyjaśniam, że stanowisko rządowe, przedstawione Trybunałowi w toku postępowania w sprawie *P. i S. p. Polsce*, zostało przygotowane po konsultacjach Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do spraw Postępowania przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka z Ministerstwem Zdrowia oraz Ministerstwem Sprawiedliwości, jako resortami właściwymi z punktu widzenia przedmiotu tej konkretnej sprawy. Po uzyskaniu rozstrzygnięcia z dnia 30 października br., Pełnomocnik zwrócił się do przedstawicieli tych samych Ministerstw o zajęcie stanowiska co do zasadności ewentualnego złożenia wniosku o rozpatrzenie sprawy przez Wielką Izbę Trybunału, stosownie do treści Artykułu 43 ust. 1 *Konwencji*. Rozważana jest możliwość jego złożenia, jednakże musi ona zostać poddana wnikliwej analizie, z uwagi na konieczność znalezienia podstaw odwołania w rozumieniu *Konwencji*, jak również ryzyko wydania przez Wielką Izbę

Trybunału wyroku jeszcze bardziej restrykcyjnego dla Rzeczypospolitej Polskiej niż rozstrzygnięcie z października br.

Ustosunkowując się do drugiego pytania, uprzejmie wyjaśniam, że zapisy wyroku Trybunału z dnia 30 października br. niejednoznacznie opisują charakter czynu zabronionego, wynikiem którego była ciąża pierwszej skarżącej. O ile w § 8 i 100 orzeczenia, Trybunał kategorycznie wskazuje, że ciąża była wynikiem gwałtu, tak w § 44 wskazuje jedynie na „rzekomy gwałt”. Rozbieżności te były podstawą skierowania do Trybunału w dniu 29 listopada br. wystąpienia Pełnomocnika Ministra SZ do spraw Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, zwracającego uwagę na niespójność zapisów wyroku. Ponadto, w wystąpieniu zostało powtórzone stanowisko rządowe, prezentowane w tej konkretnej sprawie przed wydaniem rozstrzygnięcia, wskazujące, że w tym przypadku, w postępowaniu krajowym, nie było prowadzone postępowania karne w zakresie przestępstwa zgwałcenia, a jedyne dwa postępowania dotyczące zarzutu obcowania z małoletnim poniżej 15 roku życia, prowadzone w stosunku do pierwszej skarżącej, jak również małoletniego ojca dziecka. Oba postępowania zakończyły się umorzeniem, na podstawie art. 21 § 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późn. zm.), o czym Trybunał był poinformowany w stanowisku rządowym, a co zostało następnie powtórzone w przywołanej korespondencji z dnia 29 listopada br.

Odpowiadając na pytanie dotyczące złożenia, zgodnie z Regułą 80 Regulaminu Trybunału, ewentualnego wniosku o rewizję wyroku wydanego w sprawie *P. i S. p. Polsce*, w sytuacji ujawnienia nowych faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, pragnę zapewnić o zastosowaniu tej procedury, w sytuacji uzyskania przez Pełnomocnika Ministra SZ do spraw Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, informacji istotnych z punktu widzenia wyroku Trybunału z dnia 30 października br.

W nawiązaniu do pytania o niewykazanie przez Ministerstwo Zdrowia w statystykach za 2008 r. liczby zabiegów aborcji ciąż będących wynikiem czynu zabronionego, uprzejmie wyjaśniam, że dane statystyczne nie były przedmiotem stanowiska rządowego przedstawionego w sprawie *P. i S. p. Polsce*, a wypracowanego w ramach konsultacji, m.in. z Ministerstwem Zdrowia. Zatem, Pełnomocnik Ministra SZ do spraw Postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka nie dysponuje jakąkolwiek wiedzą o ogólnej liczbie zabiegów aborcji ciąż będących wynikiem czynu zabronionego. Z informacji przekazanej przez Ministerstwo Zdrowia wynika natomiast, że dane statystyczne zaprezentowane w sprawozdaniu za 2008 r. z wykonania ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1792), nie obejmowały zabiegów aborcji wykonanych w placówkach medycznych podległych ówczesnemu Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwu Obrony Narodowej.

Grażyna Bernatowicz

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
10 SEKRETARZ STANU

Grażyna Bernatowicz